

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI

DONARA AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

JOSEPH SELGAS.

Escriptor pur y atildat,
si bé de tendencia rancia;
que cubria ab la elegancia
la séva causticitat.

CRÓNICA.

GUERRA Á LA GUERRA.

Las maniobras de Calaf han demostrat lo que ja sabiam: que 'l soldat espanyol es un dels més ayrosos d' Europa.

Si aixis com se fan certamens de la bellesa, en los quals s' adjudica un premi á la dona més hermosa, se 'n celebressen també pera premiar al exèrcit *més salao*, més garbós, més *sandunguero* en son ayre, y més estétich en sos moviments, no ho duptin un instant, aquest primer premi tocaria á Espanya.

¡Llástima gran que al ocorre un rompiment d' hostilitats, lo siti ahont aquestas se desarrollan, nomenat generalment *teatro* de la guerra, no siga, com indica la paraula, un verdader *teatro*! ¡Si 'n guanyaria llavors d' aplausos l' exèrcit espanyol!...

De manera qu' en lo simulacre de Calaf, que després de tot no era més que una ficció, es á dir, una guerra de *per riure*, una obra bélica de gran espectacle, no tèn res de particular que 'ls nostres *caloyos* logressin un éxit artístich, que no olvidarán segurament los milenars de personas que varen assistir allí ansiosas de presenciar tots los pormenors de tan aparatós espectacle.

Pero desvanescuda la impressió del moment y restablerta la normalitat de la reflexió serena, es del cas preguntarnos:

¿Estém á la altura de aquellas nacions qu' en materias relacionadas ab l' art militar marxan á la vanguardia?

¿Nos convé estarhi?

Si avuy per demá haguessem de barallarnos ab alguna d' ellas ¿fariam bon paper?

¿Convé pensarhi ab aixó de que un dia podém barallarnos ab alguna?

Quan un se fa aquestas preguntas, no sab ben bé quina resposta donarhi. Jo, per la mèva part, considerant impossible y fins á cert punt innecessari arribar al punt que altrás alcansan, si de mí sol dependis, diria:

—*Derecha..... izquierda..... rompan filas.....* Y cada hù á casa seva.

No s' escandalisin, per mort de Dèu, ni se 'm tirin á sobre, en nom de un mal entès patriotisme. Prácticament, lo ser patriota no consisteix en somniar truytas y viure de ilusions més ó menos bonicas y falagueras, pero que al cap-de-vall poden resultar terriblement amargas.

En tals materias considero com un estat perjudicial en alt grau aquesta especie de terme mitj, que 'l llenguatge popular, sempre gráfich en sas expressions, sol designar ab lo nom de *quiero y no puedo*.

Aixó vol dir que no tenint forsas ni en somnis, pera carregarnos á sobre l' espatlla tot lo pes que suposa 'l manteniment de un exèrcit colossal, dotat ab tots aquells elements que inventa cada dia l' esperit de destrucció may tan avivat com ara, val mil vegadas més no ficarnos en llibres de caballeria, renunciand per complert á semblar lo que no som, ni podém arribar á ser per més que fassém.

Aixis, encare que no logrém descartar un perill, que tampoch descartém fent forsas de flaqueza, lograrém, á lo menos, evitar gastos inútils y considerables dispendis. Y si lo que avuy gastém en canóns y fusells, que després de tot

no han de servir, y en lo manteniment de una forsa armada que no 'ns ha de treure de cap gran apuro; si 'ls diners en aixó invertits los apliquém al foment de l' agricultura, al desarrollo de la industria, á la multiplicació de las vías de comunicació, al creixement de la riquesa pública, desde ara podém assegurar que un cambi semblant será altament beneficiós, y tal vegada lograrém més fàcilment per aquest cami, lo que ab dificultat alcansarém may dedicantnos á fer los armats.

Y ara si 'm preguntan de ahont hi tret aquestas ideas tan especials, no podré menos que respondre ab tota franquesa que las he compradas, á preu de una reflexió de bona lley, en l' últim mercat de Calaf.

¡Qué lluny estém dels temps aquells en que 'l valor personal dels combatents decidia de la victoria!... Del temps de la porra y de la massa, y fins del temps del mosquet y del fusell de pedra. ¡Oh llavoras si que la nostra rassa, qu' en audacia y arroixament no cedeix á cap altra, podia lluhirse!...

Pero avuy...

Quan la carrabina Minié va sustituhir al fusell llis, desseguit nos varem posar al corrent de las demés nacions. Vingué després lo fusell de agulla, y adoptarem immediatament lo Berdam, que durá poch anys, reemplasantlo desseguida pèl Remington, més perfeccionat que l' anterior, y que avuy conservém encare, y aixó que comparat ab los nous sistemas com las armas de repetició y las qu' emplean la pólvora sense fum, lo fusell que deu anys enrera era 'l més adelantat, s' ha convertit avuy en una especie de *carrabina de Ambrosio*, es á dir, en una especie de arma prehistórica.

Es inútil que intentém seguir á las nacions que viuen en peu de guerra, y encatarinadas en los progressos del art militar, cada dia més rápits y trascendentals: per més que 'ns afanyém, per més que apretém á corre, per més que treguém la llengua no arribarém á alcansarlas.

Quan imposantnos un inmens sacrifici, decidirém provehirnos de fusells de repetició y de pólvora sense fum, aquellas ja s' haurán empescat un altre medi ofensiu més extraordinari, y resultarà que sempre anirém enderrerrits.

Avuy, per distingirse en aquest ram, se necessita, més que un gran valor, una bossa inagotable, y la d' Espanya, desgraciadament, ja fa temps que no sona. Som pobres, y hem de baixar lo cap, vulgas no vulgas, resignantnos á viure ab humiltat y á no alsá 'l gallo. Si qualsevol persona, per exemple, 's gastés en pólvora 'ls poch diners que tingués pera alimentarse, preguntariam ab rahó si s' havia begut l' enteniment.

Abona ademés lo nostre punt de vista, la seguret en qu' estém de que la guerra acabarà pera ferse impossible, al compás que vajan augmentant los medis de destrucció.

Cada vegada que surt un nou invent, tant com més terrible es, menos por me fá, perque considero que no es á la humanitat á qui ha de ferir, sino á la mateixa guerra, monstro qu' encare que sia tant vell com la humanitat, cada dia pot viure menos, respirant l' ambient de la moderna civilisació.

S' ha inventat la pólvora sense fum. Donchs per mi es lo mateix que si s' hagués inventat un

ayguardent sense esperit. ¿Cóm es possible que 'ls combatents, no respirant lo fum de la pólvora, s' emborratxin fins á cometre la insigne bestiesa de matarse y destruirse ab la major sanch freda?

S' inventan cada dia fusells de gran alcans y que, com si estessin afectats de diarrea, no cesan de disparar, posant la bala fins allá ahont no alcansa la vista. ¿Qui será, en lo successiu l' home que vaja de bon grat, no á batres, que aixó tè sempre grans atractius, sino á morir de la manera més tonta?

Cada dia 's buscan sustancias explosivas de una forsa terriblement espantosa, gasos asfixiants qu' envenenan l' atmósfera en una gran extensió, produhint la mort instantánea; combinacions químicas destinadas á destruir grans masses de soldats... ¿Y qué? ¿Quin empleo tindrán tots aquests invents, lo dia que no 's trobi un home que s' avinga á sufrir los seus efectes?

Y aquest dia s' acosta.

Observin que com més se multiplican los medis destructors, menos freqüents son las guerras. Desde l' any 70 hem tingut á Europa vint anys de pau, precisament á causa dels poderosos medis bélichs de que disposan las nacions més inclinadas á rompre's la crisma. No sembla sino que juguin á ferse la por, sense que cap d' ellas gosi á encendre la pólvora, temerosa de las conseqüencias que podrian resultar de cometre la primera tarambanada.

Aixís com la perfecció succesiva dels medis de atac ha escursat la duració de las guerras, que avants se feyan crónicas, es de creure, lògicament pensant, que tals podran ser los progresos en l' art de destruir, que las guerras desapareguin del tot per falta de combatents hi que 's prestin á un sacrifici segur y sense gloria.

* * *

Aqui volia venir á parar, pera dir, que quan aixó succeheixi, las nacions més previsoras, es á saber, las que menos gastos haurán fet en preparatius bélichs, serán las més felissas y las que 's colocarán per sí mateixas á la vanguardia del progrés.

Per lo tant, lo cami d' Espanya está trassat. Pochs soldats y molts treballadors; poch fusells y molts aixadas; poch fum de pólvora y molt fum de carbó de pedra; pocas maniobras militars y molts maniobras agrícolas, industrials y mercantils...

Com que no hem de atacar á ningú, no tenim necessitat de prepararnos; y si algú 'ns ataca, tingan la plena seguretad de que tant com més ríchs siguem, tan com més tinguem per perdre, 'ns sentirem més forts, més aptes y més decidits á defensarnos.

P. DEL O.

LA BATALLA.

SONET.

Per los aires ressonan las trompetas
y entre núvols de fum rodan canóns,
y al crit del general, los batallóns
preparan 'ls cartutxos y escopetas.

Aqui tiros, allá las bayonetas
fan victimas que cauhen á pilóns,
y corran rius de sanch per tots cantóns
de vidas que lluytavan satisfetas.

¡Oh, lector! no t' espanti res d' aixó;
ni pèl susto demanis aygua naf,
ni preguntis pèl nom del vencedó',
ni temis de la carn dels morts lo baf,
per quan es la batalla que 't dich jo
la parodia que han fet allí á Calaf.

L. C. CALLICÓ.

¡TOT PER ELLA!

I.

L' Emilio era un xicot fort, ágil, aixerit, d' una salut á proba de bomba; la Merceneta una noya pàlida, tristonca, malaltissa... ¡qui sab si tísica y tot..!

A pesar de lo qual, l' Emilio estimava á la Merceneta, y la Merceneta adorava á l' Emilio.

Havian de casarse: 'l matrimoni era ja cosa decidida entre las dugas familias. Pero ¿quán se verificaria aquest casament?

Depenia de las circunstancias: era necessari que la Merceneta 's posés una mica millor. La prudencia més elemental aconsellava no exposar á las contingencias del matrimoni á una infelís criatura que apenas podia soportar la tranquila existencia de la vida de soltera.

—A mi 'm sembla lo contrari—deya devegadas l' Emilio:—potser l' impressió qu' experimentaria al casarnos li cambiaria la naturalesa... ¿Probém'ho?

—¡Cá!—responia 'l pare d' ell ó 'l d' ella:—á tú l' amor te fa veure visions. Es necessari esperar... ¡Qui sab si un incident qualsevol li tornarà de repent la salut y l' alegria! Esperém, esperém...

II.

Y esperant, esperant, lo temps passava. L' Emilio 's consumia d' impaciencia y la pobra Merceneta cada dia donava més llástima.

La situació dels dos enamorats no podia ser més trista. Estimarse entranyablement, compendre que l' un ha nascut pèl altre, sentirse 'l cor plé de foch... y haver de sucumbir davant de la fatal negativa de la cruel naturalesa que s' empenyava en escatimar la salut á la pobra noya...

Cada dia que transcurria era un pas endarrera. Lo seu cos s' enflaquia d' una manera aterradora, la seva tristesa adquiria á cada instant més intensitat, la vida s' escapava visiblement del seu cos...

Y com si las forsas qu' ella perdia anessin á sumarse ab las forsas del Emilio, l' amor d' aquest s' engrandia, s' exacerbava á mida qu' ella anava acabantse y decandintse...

L' espectacle era desconsolador.

¿Qué 's podia fer? ¿ahont s' havia de recorrer? ¿quin recurs quedava?

Cap: tots los metjes havian estat conformes. La malaltia d' aquella criatura era extranya, desconeguda, misteriosa: minava 'l cos en silenci y l' aniquilava sense donarse á coneixe... La ciencia médica 's declarava vensuda.

Pero l' Emilio no s' hi va voler declarar.

III.

L' endemà de l' última consulta, l' enamorat jove trucava á la porta d' un amich seu, metje primerench, á qui per la seva inexperiencia li sisquiera havia parlat del assumpto.

—¿Qué hi ha de nou, xicot?

—'T necessito: tú 'ts la méva última esperansa. La Merceneta se m' está morint...

—¿Qué tèt?

—No ho sè... ningú ho sab; vina, es precis que la vejis. ¡Tira en l' altar de l' amistat tots los recursos del téu saber!

—Aném.—

Y van corre á casa de la malalta, sense dirse res en tot lo camí.

IV.

Lo jove doctor va examinar á la Merceneta d' una manera hábil, seria, conciensuda. Lo séu front s' arrugava á mida que avansava en l' examen: la situació de la infelís criatura era realment crítica.

Va cridar apart á l' Emilio y va mirarsel fixament.

—¿La estimas de veras?

—Més que á mí mateix, més que á tot lo mon... no sè cóm ponderart'ho...

—Es que...

—¿Qué? Digas, no m' amaguis res... ¿No hi ha cap esperansa? ¿Qué tèt?

—Tè una anemia general... la pobresa orgánica portada al últim extrém...

—¿Y no hi ha cap medi, cap recurs per salvarla?

—Un, que pot intentarse... La transfusió de la sanch... Lo refors d' una cantitat de sanch nova, jova y pura, podria tal vegada... ¡Qui sab!...

—¡Próbaho! Prénme tota la méva. ¡Per ella ho donó tot, hasta la vida!—

Lo jove doctor va sonriure lleugerament.

—No convé que li dongas la vida: lo que tenim de procurar es salvar la d' ella... y conservar la téva.

V.

La difícil operació va realisarse d' una manera felicísima. La sanch sana y vigorosa del Emilio, va passar á comunicar nova vida al cos demacrat de la Merceneta: estava salvada.

Tots los diaris ho van explicar y durant una pila de dias no 's va parlar de res més que d' aquell jove que, impulsat pèl amor, havia donat la séva sanch á la dona qu' ell estimava.

La millora de la Merceneta era cada dia més visible. Adquiria colors, posava carns, recobrava l' alegría; semblava un' altra.

Quatre mesos després d' haverse verificat la transfusió de la sanch, la aixerida nena estava ja en disposició de casarse.

Ningú va tenirhi res que dir: las familias estavan completament conformes.

—¡Que 's casin!

VI.

No es necessari explicar la pressa ab que l' Emilio va corre á despatxar tota la documentació preliminar del matrimoni.

La cosa marxava ab una velocitat relativament consoladora,—tractantse de dos que van á casarse—quan de repent lo carro de la ditxa de l' Emilio, va quedarse encallat.

¿Qué 'l deturava?

Un obstacle inesperat, una barrera ab la que ningú havia somiat may.

Un precepte de las lleys eclesiásticas.

No hi havia apelació de cap classe: lo matrimoni era completament impossible. Aixís ho havia declarat lo rector de la parroquia.

Quan l' Emilio va comunicar la fatal noticia á la Merceneta, aquesta va creure que se 'n bur-lava.

Pero veyent que 'l desventurat jove li repetia

una y mil vegadas que 'l matrimoni no 's podia verificar, la séva rialla va tornarse desesperació.

—¿Y per qué no podém casarnos?

—Tè—va respondre l' Emilio, entregantli un paper, que venia á ser la séva sentencia.—

Era una carta del rector, en la qual, entre altres cosas deya:

«La sanch de la séva promesa es la sanch de vosté: son més que parents, donchs; son casi germans. L' impediment es grave y atenentme á las lleys de la iglesia, 'm nego á deixarlos casar.»

L' assumpto ha anat á Roma. La resolució s' espera ab impaciencia.

No se sab si 'l Papa 'ls deixarà casar ó si manará que primer se sangri á la Merceneta deu ó dotze dias seguits.

A. MARCH.

LO QUE MÉS M' AGRADA.

M' agrada 'l valent soldat que 's fa fort en sa trinxera, m' agrada la carnícera que tenim en lo vehinat.

M' agrada la majordona qu' es *amable* ab son rector (com ho es també un servidor para con la séva dona.)

M' agrada l' estarme al llit fins que son las deu tocadás, m' agrada fer bofetadas ab el qu' es desvergonyit.

M' agrada que 's fassin guerra los alemanys y 'ls francesos, m' agradan també 'ls inglesos... sempre y quan son d' Inglaterra.

M' agrada lo anar bonich, m' agradan los menjars bons, m' agradan també 'ls turróns y... altres cosas que no dich.

Pro la cosa que m' agrada mes que totas las demés es, lectors, ¡la fi del mes!... porque cobro la mesada.

J. F. GAVIRES.

LOS PRIMERS FRETS.

¡Preparen! ¡fuego!

No es qüestió de disparar, sinó simplement de fer foch. Tenim lo fret á las portas de Barcelona.

Los embaixadors del hivern ja son aquí. Per la Rambla 'ls veurán cada dia, embossats en la séva capa.

Tota aquella récula d' anuncis dels diaris: Soda refrigerante. ¡Ojo, el mejor de los refrescos! Helados económicos... y altres pèl istil, ja han desaparecut del mapa.

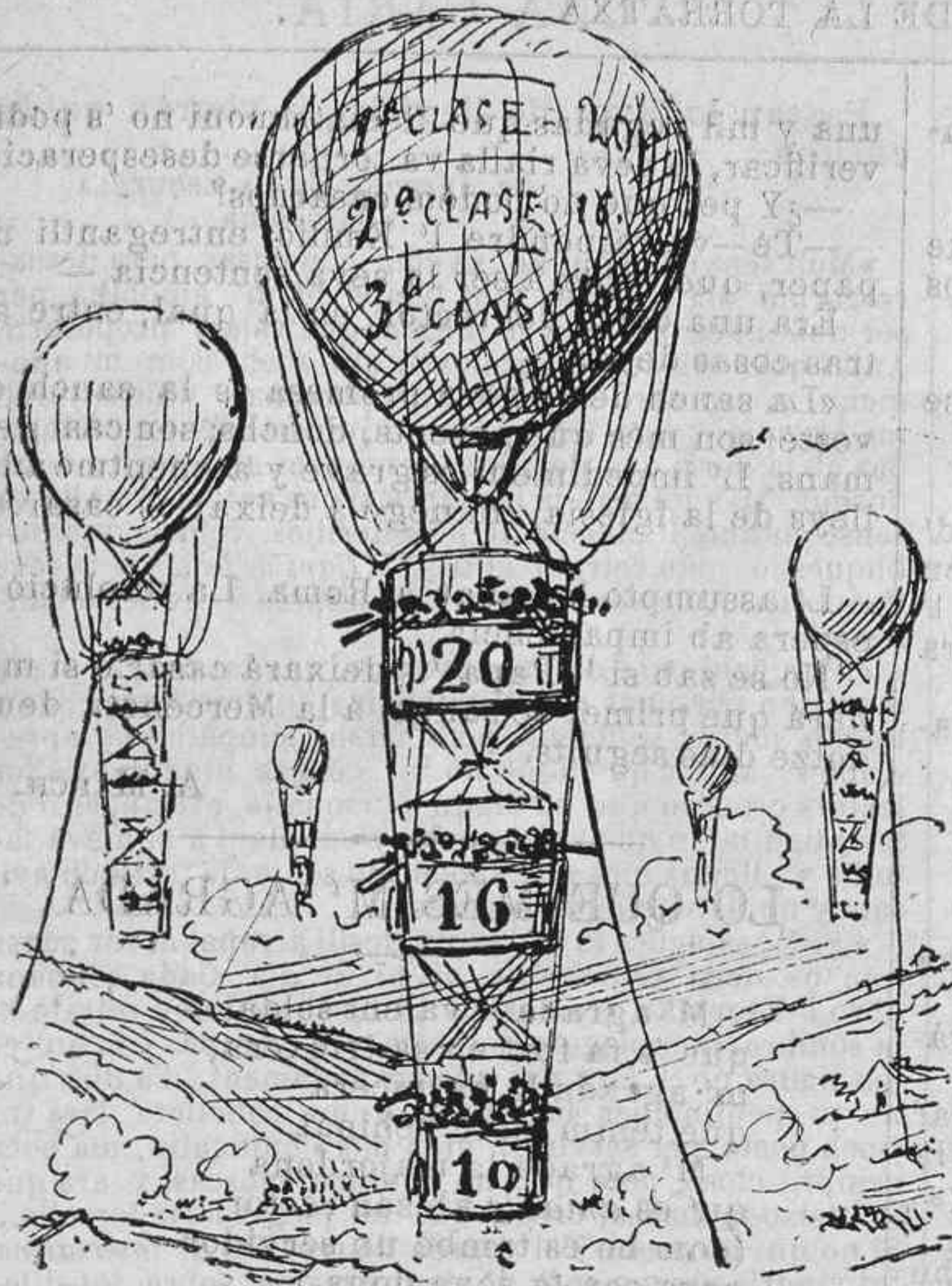
Ara comensan á sortir aquells de: Remedio infalible contra los sabañones, Caloríferos de familia, Liquidación de manguitos... y demás artículos de actualidad.

Es lo que deya aquell:—Hi ha mal intencionats que tot ho explotan, hasta las afeccions atmosféricas.

Perque s' ha de confessar; la suspicacia humana es tan poderosa, que hi ha qui ha arribat á creures que aixó del fret y la calor es producte

PER QUAN TORNIN À FER MANIOBRAS.

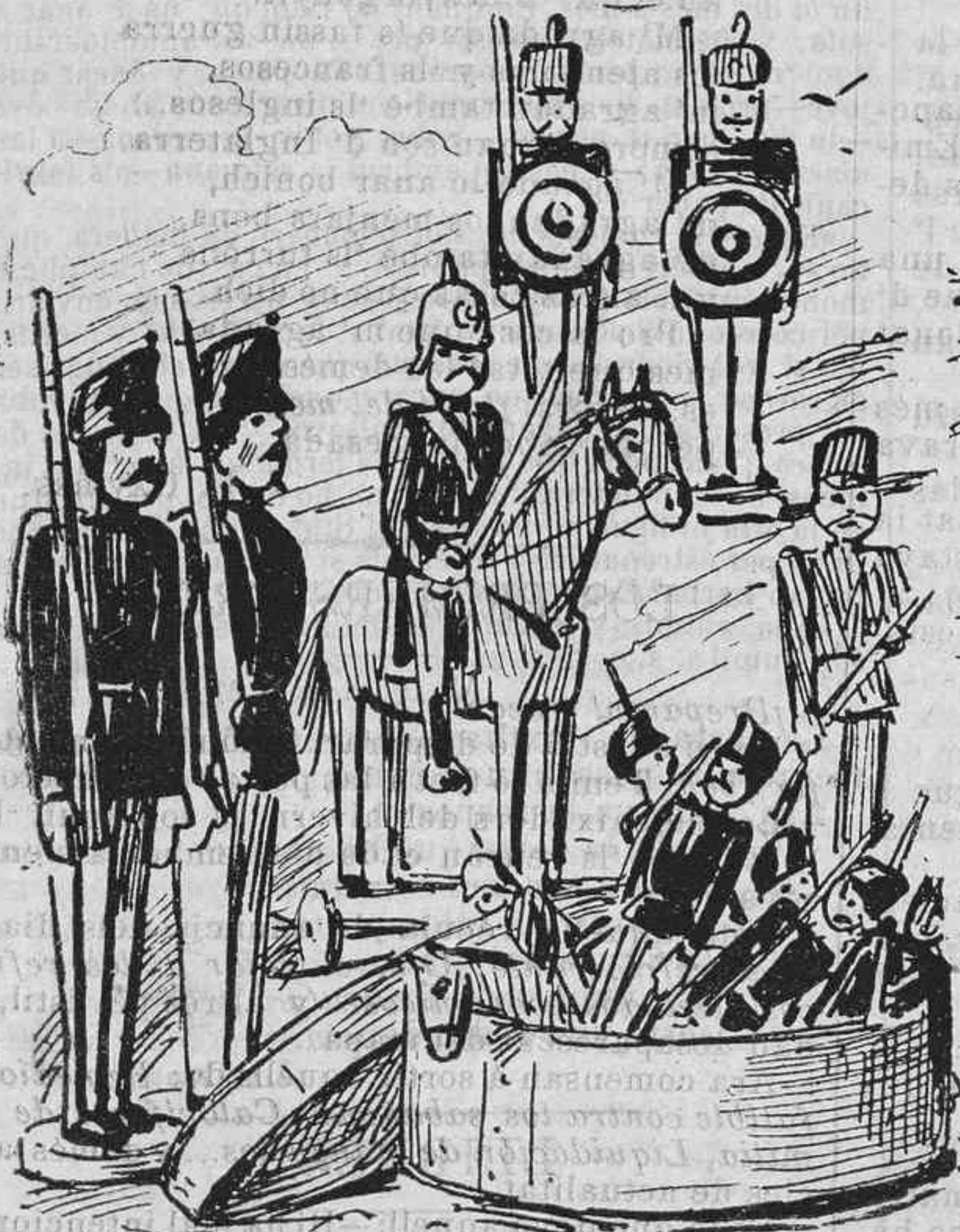
(PRECAUCIONS Y CONSELLS.)

Será un gran negoci portarhi una colecció de glo-
bos cautius, per veure 'l simulacro ab comoditat.

Avants de sortir de Barcelona, menjar ja per 6 ó 8
días, á fi de no tenir de pagar allí dalt un duro per
un ou.

Lo general pot forn ar l' exèrcit enemich de soldats
d' aquesta classe, y aixís no rebrán los pobres sol-
dats de debó.

Finalment, que tothom se porti 'l llit, per evitarse
'l disgust de haver de dormir á la palla, pagant la tal
palla á pes d' or.

de una confabulació entre 'ls propietaris de cases de banys y 'ls venedors de brasers, pera desplomar al públich per rigurós torn.

Una bona senyora, que per altra part té bellissims sentiments, m' ho deya una vegada:

—¡Lo fret! ¡la calor! ¡aquestas intermitencias de temps...! Tan fácil que seria suprimirho tot aixó, ab una mica de bona voluntat.

—¿De quina manera?—vaig dirli verdaderamente sorprés.

—¡Ay ay! Tot está á la má dels que fan los calendaris. ¿Qui 'ls hi fa posar: *Calor bochoroso, temperatura sofocante, frios intensos, heladas* y tot aixó que hi marcan? Que no s' hi fiquin ab aixó y que callin, que al fi y al cap no 'ns fa cap falta...—

Jo no li vaig volguer replicar que encare que 'l calendari 's callés com un mort, no per xó ella deixaria de tenir panallóns á primers de desembre ni de suar desastrosament á mitjos d' agost.

Vaig recordar que, en efecte, en aquests assumptos la ilusió hi desempenya un gran paper, y que son moltes las personas que no s' adonan de que plou fins que 's troban mulladas com un llobarro.

Prescindint d' aquestas fantasias, l' hivern fa 'l seu camí y amenassa fer pujar aviat la cotisació de la tarregada.

Ha plogut ja alguns días, ha bufat una mica 'l vent y las fullas dels arbres han comensat á despedirse de las brancas y demés parentela.

—¡Qu' es estrany!—deya un nen al seu papá:—¿cóm es que quan las personas se vesteixen d' hivern, los arbres se despullen y 's posan d' istiu?

—¿Sabs per qué?—responia 'l papá, qu' es un senyor mitj filosof, mitj botánich:—perque 'ls arbres no tenen entranyas, ni sentiments de familia...—

No vá gosar anyadir: *ni vergonya*, perque la expressió devia semblarli una mica massa forta.

Lo cert es que 'ls ciudadans previsoros s' apresuran á vestirse d' una manera enrahonada, fentse roba d' hivern los que poden desdinerarse y posantse dos ó tres trajos d' istiu l' un sobre l' altre los que 's troban una mica malament de fondos.

Que son los més, segóns noticias que circulan ab molta insistencia.

La crissis que 'ns ha affigit durant l' istiu amenassa proporcionarnos un mal hivern.

Lo cual que, ara com ara, tothom tremola; las personas y 'ls sastres.

Los uns de fret.

Los altres al pensar ab los geps que 'ls quedaran á sobre durant la temporada.

MATÍAS BONAFÉ.

*
* *

Eram amichs, amichs fins al deliri, més que companys, eram germans en tot: ni interessos ni res may van poguerne separar nostres cors!

Mes ¡ay! un jorn fatal vareig llegirli un traballet, lo va trobá excelent, va copiarlo, firmantlo en un periódich y no l' he vist may mes!

A. LLIMONER.

UNA CARTA.

Fassan lo favor de llegirla, ja veurán qu' es curiosa:

«Sr. Director de LA ESQUELLA.
»Barcelona.

»Molt senyor mèu: no sè cóm comensar pera descarregar-me del pés que tant temps há m' amohina, per ser una mica arriscat lo negoci que vaig á proposarli. Antes que res deuría explicarli quí soch, cóm m' anomeno, y exposarli mos mérits personals y descriureli ma fesomia, cosas totas las més importants y relacionadas ab la deria que de tantas senmanas ensá no 'm deixa dormir. Mes tot aixó ja ho sabrá si 'ns enteném. Allá va sense embuts l' objecte de mos desitjos: voldria que publicqués lo mèu retrato entre 'ls *Caps de brot* de la seva ESQUELLA. ¿Qué aliviat me trobo després d' aquesta confessió!

»No alegui pera desenganyarme, que tal honra sols la mereixen personas que 'l públich s' interessi per ellas y tingan mérits suficientes pera fershi simpáticas y apreciables. Millor qu' á mí no 'm conega ningú: axís los lectors creurán que só algun personalje extranger ó de la antiguitat, ó que valch molt; y en quant á la mèva familia y alguns més que saben quí só jo, ja 'ls tinch avissats y no 'ls vindrá de sorpresa.

»Si V. sapigués lo qu' es un desitj arrapat al cor sense que 'ns deixi reposar de nit ni de día. Cada setmana obro l' ESQUELLA tremolech pro ¡ca! del mèu retrato ni la sombra. Complaguim a questa sola vegada, y lo qu' es ma figura no 'l farà pas quedar malament. Fa días que no 'm pentino per tal motiu, y ma cabellera farà tró (soch poeta, per servirlo) mon nas significatiu, ma boca sempre closa pera que no hi entrin moscas, y ara que 'm deixo la barba, cregui que tot plegat faria forrolla... Si no qu' ho probi. Tal vegada de resultas d' *insertarme*, 'm vindría alguna sort d' alguna mamá; sobre tot si tenia l' amabilitat de posar á sota qu' encare 'm mantinch fadrí. ¡Déure á V. ma fortuna, jo que no soch ingrát!...

»Lo mèu nom no delluhirá per res l' efecte del ninot, segóns veurá per la firma, que porta un *de* entre mitj y un *la* de més á més. En quant al rétol qu' ha d' anar á sota, vosté mateix apreti: pro si no vol amohinarshi, aquí 'n va un per si li agrada: «Es poeta; y encare que jove—promet, si es afortunat—cullir la lluna ab un cove—lo día menos pensat.—Sobre tot se recomana—á las *nines* de diner.—y pèl qu' embrut la setmana—als fabricants de paper»

»Espero la contesta en son semanari, de manera que no se 'n enteri mas a 'l públich; y en cas de cumplirse mon irresistible desitj, no seré gens peresós en enviarli pèl correo ma persona y detalls de ma vida y mérits, per si vol biografarme. Procuri que 'l retrato pugua ser de *cuero entero*, perque encare que poeta, tinch roba per presentarme davant de qualsevol y no tinch res de *manco*. ¡Tant poch que li costaria ferme un favor tant inmens! Si se 'n determina com no ho dupto, procuri que en la *orla* hi figurin una lira y 'l títul de dos dramas que tinch per estrenar. ¿No li sembla si estará millor afeytat qu' ab barba? Espero instruccions.

»Apa, animis, y tregui aviat del infern en que 's troba son humil s. s. q. b. s. m.

»JOAQUIM DE LA MONTANYA»

La carta va textualment reproduhida, sense treure'n ni posarhi una coma.

Ara, aquí va la resposta:

En la carta que ha enviat hi está tan ben retratat, y adquireix tal importancia la figura del *relato*, que publicarli 'l *retrato* seria una redundancia.

LA DIRECCIÓ.

LLIBRES.

TRATADO DE ARTE ESCÉNICO, per D. SEBASTIÁN J. CARNER.—Lamentantse de la decadencia pró-

LO MILLOR HOTEL.

Un menjador deliciós:
alt de sostre, clà, ayrejat,
y uns quadros á las parets...
¡que allí sí que hi ha vritat!

xima á una completa ruina en que 's troba avuy lo *Teatro espanyol*, nostre distingit company en la premsa, Sr. Carner, s' ha decidit á donar á llum una obreta compendiosa dedicada principalment á la gent de teatro (directors d' escena y actors) no sense reconeixer que 'l llibre aquest es sols una part de un pensament més vast relatiu á la totalitat del art teatral.

Lo tractat del Sr. Carner, molt bèn concebut y desenvolupat ab notable método, conté un gran número de apreciacions y reglas dignas de pendres en compte, reforsadas las més d' ellas per las autoritats més respectables que han tractat del art escénich, tan descuydat generalment pels que 'l practican.

L' autor no sols ha sapigut triar molt bè, entre lo molt y bó que s' ha escrit fins ara, sino que ademés ha empalmat las agenas opinions ab moltas de propias y personals fillas de un sà criteri, prestant un verdader servey á la cultura pública ab l' intent que demostra de contribuir aixís, dintre de la seva esfera d' escriptor didàctic, á la desitjada regeneració del Teatro nacional.

Ara sols falta que la majoria de nostres actors, que tant necessitats están generalment d' emanciparse del descuyt y de la rutina, dispensin al treball del Sr. Carner l' acullida á que 's fa acreedor, segurs de trobarhi molta cosa per ells de verdader profit, no menos que pèl públich pera qui treballan.

¿Ho farán? Molt ho desitjém. Encare que si las més de las vegadas no estudian ni 'l paper que representan ¿cóm han d' estudiar una obra que pot considerarse, en certa manera, com un llibre de text de la carrera que practican?

NISTA.—Lo *Catalanista* de Sabadell, sol donar amenitat á sos números ab la publicació de composicions poéticas, degudas als autors de més crit del modern renaixement catalá, y cada any tè 'l cuidado de colleccionarlas en un elegant volúm. Acabém de rebre 'l III de la colecció, y per havernos favorit ab dit exemplar, donem las gracias al acreditat periódich sabadellench.

DISCURSOS PARLAMENTARIOS, pronunciados por el senador vitalicio EXCMO. SR. D. MANUEL GIRONA.—Forman un folleto de 85 páginas que conté 'ls discursos pronunciats per D. Manuel en las sessions de 13, 14, 23, 24, 25 y 28 de juny últim sobre 'ls presupostos generals del Estat.

EL MARIDO REINA Y LA ESPOSA GOBIERNA, comedia en tres actos y en prosa, por J. C.—Es una obra escrita ab la major bona fé; pero casi ab res més que bona fé. ¿Qui es lo Sr. J. C., autor de la comedia? Dificilment se sabrá may, porque encare que la comedia 's representés, dupto molt que al final de la representació, lo públich tingüés ganas de conéixerlo.

EL NEGRERO DE LA RIBA, novela original de RAFAEL CORTEZUELO.—Hem rebut tant sols los dos primers quaderns de aquesta novela, y per sa lectura 'ns sembla que porta cops amagats.

A veure si alguna de las moltas estátuas que hi ha per carrers y plassas de Barcelona, lo dia menos pensat s' anima y crida:—*Pido la palabra.*

Tot podria ser.

RATA SABIA.

INVOCACIÓ.

Brandéu, brandéu, campanas,
ab tó fúnebre y cruel,
que no faréu pujarne
ma aymia dalt del cel.

Ministres de la iglesia
paréu lo sagrat cant,
que ni absoltas ni resos
per res vos servirán.

L' àngel de ma alegria,
la verge que s' ha mort
ja tè estada per sempre
à dintre del mèu cor.

JOAN VILASSECA.

PRINCIPAL.

Dijous va posarse *Prueba de amor*, donantse com á obra nova, sense serho. De manera que va resultar ser una *prueba de que no saben lo que s' anuncian*. Afortunadament tant lo Sr. Romea com la Sra. Gorritz hi estigueren molt bè.

La joguina lírica *Quedarse in albis*, tè escenas divertidas que recordan las de *Un crimen misterioso*, y música mitj passadora, á la qual doná molt reals la senyoreta Romero.

Aném ara als estrenos del dissapte.

Se titula 'l primer *La caricatura*, y consisteix en una exhibició de tipos extravagants; pero plens de bona sombra, per la granellada de xistes que surten de las sévas bocas respectivas.

Lo segón, titulat *La abuela*, es un sainete de Ricardo de la Vega, batejat ab lo subtitul de tragedia cómico-burlesca. Es la exageració del género melodramátich, lograda á favor de un argument complicadíssim, de un torbelli de tipos y de un sens fi d' escenas cómicament exageradas. No es de lo millor que ha escrit l' aplaudit sainerter madrileny; pero 'l públich contentadis hi riu de debó y aquest y no altre sería 'l propósit del autor de l' obra.

Y ab tot aixó arribarem al diumenje, figurant en lo cartell un nou estreno titulat *La Virgen de agosto*.

L' obra va desagradar á la concurrència, contribuint en part á la séva caiguda lo descuit dels actors que la executaren en lo sentit jurídic de la paraula.

Si la empresa 's refiava de aquesta producció anémica y sossa, caldrá que li diguém:

—Fiate en la *Virgen* (de agosto) y no corras.

Una noticia.

La empresa de aquest teatro ha adquirít la propietat de la comedia que ab lo titul de *Feu Tupinel* s' está representant ab gran éxit en lo *Vaudeville* de Paris.

Aixó vol dir que no 's fia en la *Virgen* y que realment procura espavilarse.

LICEO.

Aquesta nit s' inaugura la temporada ab *Lo-hengrin*.

Aisa, donchs, á respallarse 'l frach y á comprarse uns guants. Allá 'ns veurém.

ROMEA.

Continúan y cada dia ab més éxit las representacions de *La parentela*.

De manera que á aixó 's déu que no s' haja posat res més de nou.

TÍVOLI.

La estatua del amor va confirmant la mèva predicció de que duraria molt temps en lo cartell.

Ja veuhem com no m' equivocava.

Pera aquesta nit s' anuncia la reproducció d' *El Pais de la olla*, ab variacions acomodadas á las actuals circunstancias per son autor lo senyor Coll y Britapaja.

El Pais de la olla es un march que permet que s' hi enquadrin totas las estampas.

NOVEDATS.

Las continuas representacions de la notable comedia *Sogra y nora*, que ab tan gust saboreja 'l públich, no han permés tampoch que 's variés lo cartell.

L' únich estreno que s' ha efectuat es lo de una joguina titulada *Los tres sonámbuls*, combinada ab acert y escrita ab gracia, per D. A. Carreras.

Las Srtas. Fontova y Castillo y 'l Sr. Fuentes fan las delicias del públich.

Obra en porta: *La boja*, drama de D. Angel Guimerá.

CATALUNYA.

Várem assistir l' altre dia á la representació del juguet *Marrón glacé*, una obreta entretinguda, molt graciosa y del género fi.

La Sra. Alverá, perfectament secundada pel Sr. Castilla, que hi fa un mestre d' estudi molt natural, representa aquesta obreta ab sa acostumada maestria.

Lo públich hi passá una bona estona, aplaudint al final lo nom del Sr. Barranco, autor de la producció.

CALVO-VICO.

Una nova tentativa pera ressucitarlo.

S' ha encarregat de portarla á terme una companyia formada d' actors estudiosos, que 's proposan cultivar lo drama y 'l melodrama, baix la direcció de D. Agapito Cuevas y ab lo concurs de la primera dama D.ª Dolores Estrada.

Conflicto entre dos deberes, *La mendiga* y *Luchar contra la razón*, son las obras que ha posat fins ara, donant á totas ellas un desempeñyo esmerat.

GAYARRE.

Una companyia de sarsuela de la que forman part las Sras. Viada y Salvador y 'ls Srs. Prats, Soler, Puig y altres aplaudits artistas ben coneguts á Barcelona, ha comensat una campanya que per ara 's limitarà als diumenjes y dias festius, posant en escena las més celebradas produccions del repertori castellá.

Han obert la marxa *La conquista de Madrid* y *El salto del pasiego*, ab las quals ha conquistat la companyia merescuts aplausos.

Lo cementiri Vell.—¡Ara, noy, tú tallas lo bacallá!...
 Jo ho donava tot més baratol...
 Lo Nou.—¡Qué vols ferhil Ja se sab que avuy día
 tot va ab més rumbo.

Lo mort del Par jue.

—Escolti, per que no fan ninxos á comodo pels
 pobres?
 —¡Si voléu que us enterrin barato... anéu al *Canyet!*

—¡Ja ho veus, Sidro, quin luxol
 —¡Y tall ¡Quan penso que á nosaltres nos hi van
 portar ab lo cotxe de las *grasiosas!*

CIRCO EQUESTRE.

¿Qui no coneix lo *Miguel Strogoff* de Julio Verne? Vingut al mon en forma de novela, popularisat després en lo teatro, ja no li faltava sino alcansar los honors de la pantomima.

L'obra, representada sense paraulas, ab sos extraordinaris incidents que tant se prestan á desplegar un gran aparato, se deixa entendre molt bè, y dona ocasió de lluhiment als artistas que hi prenen part. Lo contrast còmic confiat á dos periodistas, l'un francès é inglés l'altre, amenisa l'espectacle de una manera extraordinaria.

La pantomina, combinada pèl Sr. Guerra, ha sigut posada ab gran esplendidés en decorat y trajos. Las decoracions, degudas al Sr. Carreras, son de molt bon efecte, sobressortint las que representan una cova subterrànea, las murallas de Iskoust y l'incendi de aquesta ciutat. L'escena de la festa oriental es esplèndida, haventne demanat lo públich la repetició de l'última part.

Lo personal del Circo ha sigut aumentat ab un numerós cos de ball y la iluminació ab tres poderosos focos de llum eléctrica.

Ab tot aixó no es de extranyar que *Miguel Strogoff* haja alcansat un éxit.

N. N. N.

MEDITACIÓ SEMI-ASTRONÓMICA.

Dirán qu' es trist viure sol,
jo no hi visch tan com volguera;
més trist es estar sufrint
continuas impertinencias
d' aquest *dragó*, *ossa major*,
y *escorpió* de dispesera.

¡Catorze rals cada cop
que giravolta la terra!
total per sopa, carn d' olla,
y al vespre, bróquil ó secas,
ab un xich de bacallá
ó alguna altra friolera.

¿Será cert que en aquest *mon*
naix cadascú ab sa *planeta*?
Si es aixis, tinch prou motius
per renegar de ma *estrella*
que may me deixa sortir
de la mèva trista *esfera*.

¿Quin fora 'l millor remey
per lliurarme de dispesas?...
¿Casarme?... bona *teoria*
mes no m' agrada 'l *sistema*,
puig jo voldria una *Venus*
ben rica y que 'm mantiguera,
que 's trobés en lo *apogeo*
de la edat y la bellesa...

Sent tant hermosa, molt fácil
que la voltessin *satélites*
y 'm fessin entrar en *Tauro*
ó *Capricorni*, y de veras
que son signes del *Zodiach*
y de malissim agüero...

Las donas, que 's fassin fume,
las he declarat la guerra,
puig m' han fet torná un *Saturno*
quan fa poch que un *Marte* n' era;
prou he observat que *Mercuri*
l' *Univers* ara governa.

No m' hauria aixó passat
si aquestas errants *estrellas*

haguessen sigut *fenómenos*
com la mèva dispesera.

Crémala *Sol* ab tos raigs;
llamps de *Júpiter* sobre ella...
Aquest mes, ja 'l tens pagat,
pero 'l mes que vé, si, esperat,
y per l' *espay* d' algún temps
l' haig de viure á tas costellas;
després, *eclipse total*,
y tot fent *órbita excèntrica*,
m' allunyaré per més temps
que no s' allunya un *cometa*,
deixante com te mereixes,
á la lluna de Valencia.

P. TALLADAS.

¡Contrastos!

Las maniobras militars de Calaf van acabar
ab una missa.

Las maniobras eclesiásticas de Barcelona van
acabar ab un àpat disposat en un dels locals del
nou Seminari.

Los militars, missa de Campaña.

Los eclesiásticos, brindis ab *Champagne*.

Cosí va il mondo.

En lo Sinodo, á cada sessió passavan llista, y
com si fos á classe, s' anotavan las faltas als que
no eran puntuals.

¿Y al *lunch* del Seminari?

Allá, res de llista, ni res de faltas d' assis-
tencia.

Per altra part, tot aixó hauria sigut inútil:
Van assistirhi tots y alguns més.

Ja se sab. A la taula y al lit, al primer erit.

A la sortida del *lunch* del Seminari:

N' eixia un capellá ab lo mocador á la mà y
dintre del mocador quatre pastas.

Un tranquil al veure'l:

—Aixis m' agradan los capelláns: que pensin
ab las pobras majordonetas.

Un dato estadístich:

Los assistents al Sinodo foren, segons noticia
oficial, 356.

Los concurrents al *lunch* del Seminari, segons
noticia del *Diari de Barcelona*, foren 426.

¡Dèu del Cel, y cóm s' aumenta la pietat, ape-
nas se destapa una botella!

Ecos de Calaf.

A las nits se feya impossible recorrer 'ls carrers
de aquella rònega població sense anar provehit
de fanalet.

Aixis comprench la significació verdadera de
aquest diálech, que vaig cassar al vol, entre dos
militars, vestits de paisáns:

—¿Qué tal lo de Calaf?

—Nada, chico: mucho *farol*.

Lo gobernador de la provincia prou va en-
viarhi policia per evitar que durant las manio-
bras se jugués.

Donchs, á pesar de tanta vigilancia va jugar-

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de Mariano Foix.)

se de ferm. Casi diré que no va ferse res més que jugar.

Figúrinse sino que quan dos brigadas entraban en pugna, los soldats de l' una y 'ls soldats de l' altra, á fi de diferenciarse, portavan respectivament funda blanca y funda negra al ros.

Y á lo millor de la gresca, lo jefe de las tropas de reserva se feya á la sort, si ajudaria als blanchs ó als negres pera decidir la victoria.

Ara, digan vostés mateixos ¿no equival tot aixó á una verdadera partida de *blanchs y negres*?

Final de las maniobras. Deya *El Noticiero Universal*:

«Ha muerto el soldado de Guipúzcoa que recibió durante las maniobras de ayer un taponazo en la nuca, el cual le produjo un derrame cerebral que le ha causado la muerte.

»Esta defunción y el incendio de una tienda del campamento de la caballería de Tetuán son las únicas desgracias ocurridas durante las maniobras que han terminado.

»INCIDENTES DE Poca importancia, si se tiene en cuenta los que acostumbran ocurrir en actos semejantes.»

Vaja, si: la mort de un home, es un *incident de poca importancia!*... res... una patarata.

—¿Qué es esto? ¿Un soldado [muerto]?
Puede el baile continuar.

—¿Ns veurém demá?

—Sí... vésten, que fas pòr á la nena...

(Un *xicot* que passa.)

—¿Senyor *Caimito*... miri que ho diré al seu papá!

He vist las probas del número extraordinari de la *Campana de Gracia* que sortirá demá, y ja 'ls asseguro que se 'n lleparán los bigotis.

Tant la part artística deguda als Srs. Moliné, Mestres y Vázquez com la literaria qu' es variada y amena, cridarán l' atenció pública.

Lo preu de un número tant notable: 10 céntims.

Lo marqués de Marianao ha regalat al ajuntament dos lleons del Africa que serán instalats en lo Parch y Jardins de la Ciutadela.

Los tals lleons, diuhen los que 'ls han vistos que son de petit tamanyo.

Bè, vaja, si, ja 'ns ho figurém: un parell de lleonets de l' *aygalifa*.

Diumenje passat, la simpática població de Vilanova y Geltrú va honrar á un de sos fills pre-

dilectes, l' eminent poeta Cabanyes, mort fa prop de seixanta anys en la flor de l' edat, y autor de pocas, pero inspiradíssimas composicions.

La festa, en la qual prengué part tota la població, veyentse honrada ademés per representants de las primeras corporacions literarias y molts homes distingits en las lletras y en las arts, tingué per objecte principal la colocació de una lápida conmemorativa en la casa ahont havia nascut lo poeta y la inauguració de la seva estàtua, en lo Museo-biblioteca Balaguer.

L' EsQUELLA s' associa de tot cor al merescut honor tributat al ilustre poeta vilanovi.

La *Voz de Guipúzcoa* ataca ab energia un article denigrant que publicava 'l *Brusi*, á propò-

sit de la inauguració de la estàtua de Iparraguirre, demanantnos a la premsa de Barcelona que unim a la seva la protesta nostra.

Donga per formulada la de la ESQUELLA.

Si, bè, farém constar ab la *Renaixensa*, que l'article que tan ha disgustat als vaschs, no es degut a la ploma de cap català.

—¡Bravo! ¡Me 'n alegro!...—dirà 'l periódich de San Sebastián. ¿Y donchs a qui es degut?

—Vosté mateix ho ha dit: a un tal *Bravo*, que desde que s'ha trasplantat a Barcelona, no sab lo terreno que trepitja.

Ha tornat a obrir sas portas, baix la direcció de D. Joseph Camps, l'antich *Café de las Delicias*.

Lo local, senzillament decorat, pero ab molta elegancia, que may la elegancia está renyida ab la senzillès, presenta bon cop de vista y ofereix grans condicions de comoditat. L'antigua palmera, ha sigut substituïda per un suntuós aparato de gas: los billars qu'estavan en lo subterrani han pujat de categoria, sent trasladats a peu pla. Finalment, una de las pessas altas ha sigut destinada a restaurant.

Dissapte al vespre 'l Sr. Camps obsequià ab un esplendit *lunch* a alguns de sos amichs, los quals tingueren ocasió de admirar una taula ricament parada y de saborejar los primors del art culinari més exquisit.

Llegeixo:

«Créese que para el mes de abril próximo quedarán terminadas las obras del palacio real que se construye en el Parque.»

¿Recordan que ja havian d'estar dadas y benehidas en maig de aquest any? Donchs ja ho veuhen: fins al abril vinent... y encare créese.

Ara si que podem dir:

«Las obras de palacio, van despacio.»

¡Quántas inquietuts entre 'ls comerciants que fan negoci ab l'isla de Cuba! Las midas arancelarias presas últimament pèls Estats Units se creu que tancaràn aquell mercat als tabacos cubans.

De manera que tothom se pregunta ab inquietut:—¿Que 'n faràn ara a la Habana dels cigarrros?

¡Una cosa tant senzilla!... Home, que 'ls portin a Espanya y 'ns los fumarém.

Total: per fumar-se uns puros
¿hem de passar tants apuros?

Suposo que l'hauràn vista en los periódichs. Me referesch a la llista del personal de la próxima temporada taurina de Madrit.

Tots los qu'en ella hi figuran se diuhen *Rafael*: l'empresari, los espasas, los picadors, los banderilleros, los puntilleros, los ganaders, fins lo veterinari... tots Rafels.

Que 's diguessen Miquels ho compendria, per que sant Miquel gasta espasa y toreja ab lo dimoni. Tambè podrian dirse Angels, dat que l'Angel de la guarda també 'n gasta... Pero Rafels...

—¡Alto!—va dir-me un católich qu'es a la vegada un taurómaco de punta—l'àngel Rafel, si no espasa, porta una altra cosa a la mà: molts han cregut fins ara qu'era un peix... Donchs, no senyor... res de peixos. ¡Es una *banderilla*!

Per casualitat ha vingut a nostras mans un número de una revista, ó cosa pèl istil, que 's publica al Vendrell, baix lo següent títol: (Prenquin alé)

BOLETÍN

DE LA

Sociedad FOMENTO VENDRELLENSE y del Campo de demostración agrícola de Vendrell establecido por la misma.

Reposin una mica y continuhin;

REVISTA DE AGRICULTURA É INTERESES

MORALES Y MATERIALES DE LA COMARCA

se publica el día 15 de cada mes.

Ara descansin un rato y arrambantse a la paret, per no caure de espatllas, llegeixin lo que trobo en la

SECCION DE BELLAS ARTES

Y ACTOS LITERARIOS

Se participa a los Sres. sócios que el día 15 del corriente se dará baile en esta sociedad, siendo amenizado por la sección coral, el cual empezará a las 9 y media de la noche.

Vendrell 11 Octubre de 1890.

LA JUNTA.

Duptém molt que las bellas arts y la literatura pugan treure gayre profit de las cabriolas que 'ls socis del «Fomento Vendrellense» hajan fet ballant, a no ser que pensin, sentin, escrigan y dibuixin ab los peus.

Que tot podria molt bèn ser.

FILOSOFÍAS D' IVERN.

—¡Je, jel! ¡Fa riure aixó! Pensar que la terra 's compon tot' ella de capas superposadas... y jo no 'n pugu arreplegar ni una...

ALS SIS ANYS DE MATRIMONI.

—Mira quina lluna més grossa, Joan!
 —Sí... ¡ja s' anirà tornant petita! Ja sé jo lo qu' es aixó... ¡Me'n recordo massa de la mèva lluna de mel.

Capítul de modas.

Aquest hivern las pells quedarán poch menos que relegadas al olvit. Res de aquellas boas peludas, ni de aquells forros peluts també qu' embellian y donavan cert ayre aristocrátich á nostras damas y senyoretas.

Aquest any lo pèl cedirá 'l lloch á la ploma. Colls de ploma, forros de ploma—tot de ploma.

Ab las plomas qu' ellas portin per lluhir y figurar ¡pobres marits! ¡pobres pares! ¡qué 'n quedaréu de plomats!

* * *

També dels sombreros desapareixen las flors y altres adornos que s' hi portavan, essent sustituhits per los aucells.

Lo sombrero més *chic* presentará una guirnalda de caparróns de aucellets.

Podrá acostarse á una nena un jove y podrá exclamar:
 —Senyoreta... senyoreta...
 ¡que 'n té de *pardals* al cap!

Llegeixo:

«El consejo general de los Valles de Andorra ha nombrado *ciudadano honorario de Andorra*, al Excmo. é Ilmo señor obispo de esta diócesis, doctor don Jaime Catalá y Albosa.»

Gran sistema per transformar als bisbes en republicans.

Basta nombrarlos ciudatáns honoraris de la república de Andorra.

—La corrida del diumenje
 ¿vol dirme que tal vá ser?
 —¡Sant cristiá! ¿qué vol que fos?
 un pastitxo... un bunyolet:
 y com que 'l temps fresquejava
 lo bunyol va ser dels frets:
 com á bunyol, poch sabrós,
 y com á fret, indigest.

Una sogra, queixantse amargament al seu gendre:

—Digas ¿per qué vaig comprarlas las obligacions de Panamá, sino perque tú vas aconsellar-m'ho ab tanta insistencia? ¿Y qué donan avuy aqueixas obligacions? ¿Qué valen al mercat? pregunto jo.

Resposta del gendre:

—Mamá, si avuy valen poch, ab lo temps valdrán moltissim.

—Sí; pero ab lo temps, jo ja seré morta.

—En cambi, nosaltres serém vius, y cada vegada que aném á cobrar lo cupó, pensarém ab vosté.

Lo mèu conegut Pau Vila
 vá dihent que á bastants esquila
 y aixi á molts la por sol fer;
 y es bèn cert que á ningú encera
 puig al carrer de la Cera
 te botiga de barber.

ANTONET DEL CORRAL.

Un mosso al seu amo ha dit:
 —Si vol, avuy faré festa.—
 —¿Y aixó perquè?—li contesta.
 —Perque la dona ha parit.
 —Lo treball es primer, Roch,
 y 'l treball no admet disculpa:
 si ha parit, no hi tinch cap culpa.—
 Y 'l mosso diu:—Jo, tampoch.

Tan avaro era en Solá
 (que molts doblas tenia)
 que tan sols aygua bevia
 y menjava bacallá.

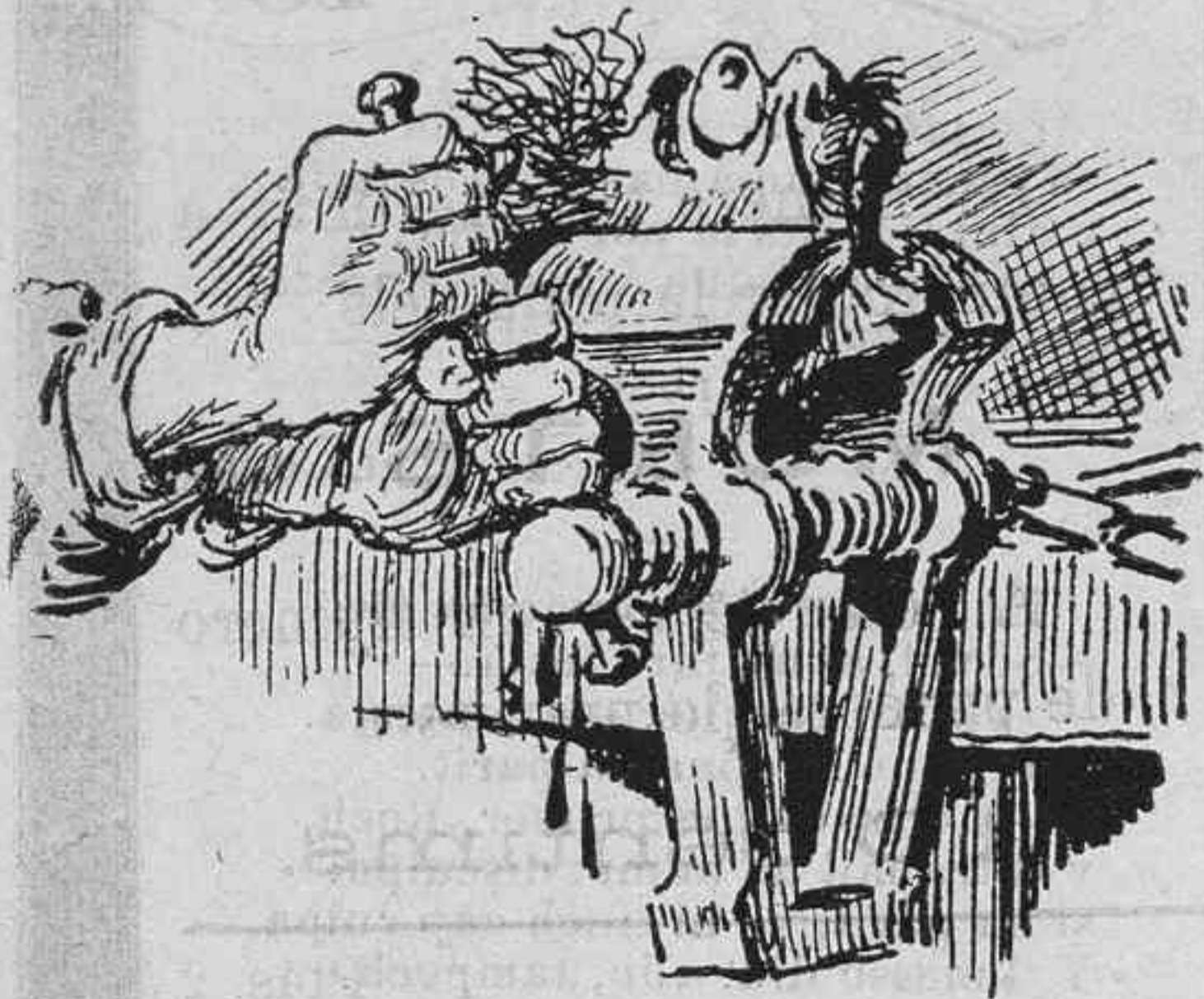
—¿Perqué menja aixis?—un rato
 un senyor li preguntava.
 Y ell molt serio contestava:
 —¡Si no hi ha res mes barato!

L. C. CALLICÓ.

—A la fira en Martinet
 un Sant Antón va comprar.
 —¿Qu' era un Sant Antón de Padua?
 —No, senyor, qu' era de fanch.

J. STARAMSA.

¡TRENCA-CAPS!

A nostres lectors.—En vista de las queixas que rebíam, referents al desagradable efecte que produhía la vinyeta de la secció de *trenca-caps*, n' havíam encarregat un' altre (qu' es la de dalt). Veyent que també resultava horrorosa, vam pregar al nostre dibuixant que 'n fés un' altra (qu' es la de baix y també 'ns ha semblat espelusnant. Per fi, ab l' objecte de sortirne d' una vegada, hem encomenat la cosa á un altre artista, qui ha sapigut dibuixar una vinyeta candorosa, honesta y expressiva, que en lo lloch corresponent trobarán ¡Están contents.

CUENTOS.

En la taula de joch de un cassino pregunta un dels jugadors al dependent:

- Joanet, mira quina hora es.
- La una de la matinada —respon lo criat.

—¡Mosca!—exclama 'l jugador remenant las cartas.—¡Y la méva dona qu' encare m' estarà esperant per esmorzar!

Van portar á un infelis que tenia la passió del suicidi, á la prevenció, després d' extréure'l del mar, ahont s' havia tirat de cap ab lo funest intent d' ofegarse.

Quan se vejé en lo local li torná á rebrotar l' idea del suicidi, valentse al efecte de una faixa, que lligá á un clau per un extrém, passantse l' altre extrém alrededor del coll

Y lo més xocant es que un polissón mirava embabiecat la maniobra, sense fer lo més minim per impedirho. Afortunadament s' escaygué á pasar un inspector, qu' exclamá horrorisat:

—¡Cóm s' entent!... ¡Está mirantse com se va á penjar y no ho impideix!

Resposta del polissón:

—Ja veurá, com hi vist qu' estava tan mullat, hi cregut que tractava d' assecarse.

¡Y cóm s' ha fet de moda la fotografia!

Gracias á la perfecció del art fotogràfich, al fácil maneig de las cámaras obscuras perfeccionadas y á las plenas que ja venen preparadas convenientment, avuy tothom es fotógrafo.

No 's fa avuy una excursió sense que 'ls excursionistas s' emportin un aparato de treure vistas.

¡L' aparato de treure^{*} vistas!

Carregat ab ell anava un excursionista, portant á la mà la cámara obscura plegada com un sach de nit, á l' espatlla la cartera ab los *chassis* y al coll lo tripode, ab los péus armats de punxas.

Tot de un plegat fa un moviment brusco, y las punxas del tripode van anar á parar als ulls de un seu company.

—¡Ay!... crida aquest ab dolor.

—¿Qué has fet, Arturo?—pregunta un de la comitiva.

Y com aquest se quedés esglayat, sense paraula, digué un altre molt tranquil:

—Res, senyors: l' Arturo ab un xich més treu una vista.

En un café:

—¡Mosso! Fa una hora qu' estich esperant.

Lo mosso, ab molta tranquilitat:

—¿De veras? ¡Caramba cóm passa 'l temps!

XARADA-PROCÉS.

Pèl delicté de rompre una costella á la sogra. A primera vista 's coneix la indulgencia del tribunal y las simpatías del públich á favor del processat.

Lo cas no es nou, pero com avuy día aixó es de gala, los corredors, com la sala, están plens de gom á gom.

DEMÀ DIVENDRES, GRAN NÚMERO EXTRAORDINARI DE

LA CAMPANA

DE

GRACIA

ESCRIT

PER

REPUTATS AUTORS

ILUSTRAT

PER

M. Moliné, Apeles Mestres
y Nicanor Vazquez

Lo número será destinat á
conmemorar la festa dels

MORTS.

A pesar de ser un número
de primera, lo preu será

10 céntims.

DON JUAN TENORIO, por D. José Zorrilla. Ptas. 2

EL NUEVO TENORIO, por J. M.ª Bartrina y R. Arús.. . . . Ptas. 2

EN JOANET Y EN LLUISET, parodia de Don Juan Tenorio. Empescada per Sanall y Serra, ab dibuixos de Gomez Soler.. . . . Ptas. 0'50

DEL BRESSOL AL CEMENTIRI. Viatje bufo-trágich, en vers, per C. Gumá, ab dibuixos de M. Moliné. Ptas. 0'50

DINTRE POCHS DÍAS ANUNCIARÉM LA APARICIÓ DE
L' ALMANACH

DE

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

Los corresponsals que no tingan lo pedido fet, que ho fassin sens pérdua de temps, á fi de que no 's quedin sense exemplars.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, ó bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, ne remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

- Anuncia 'l president, queda oberta la sessió per seguir la indagació imponent ordre á la gent.
- President.* ¿Ahónt era lo processat aquell dissapte á la nit?
- Processat.* Me vareig ficar al llit perque estava refredat.
- President.* ¿No tenia qui 'l cuidés?
- Processat.* Estava al capsal la dona que m' estima y es molt bona donantme *quinta-quart-tres*.
- President.* ¿Y la sogra?
- Processat.* Estava á taula cruspintse las mondonguillas y 'l *dos-tres-quatre* ab fandillas cridava que jo era un maula.
- President.* Processat, li haig d' advertir que contesti las preguntas; digui: ¿estavan ellas juntas?
- Processat.* Havent sopat va venir *dos-hu invers* voler curarme; me va dar una gran tassa d' aygua calenta ab melassa y algo més que va posarme.
- President.* ¿Li va probar?
- Processat.* No, senyó; perque al cap d' una estoneta vareig cambiar la pesseta enfadantme de debó.
- President.* ¿Y la sogra, en tant, qué deya?
- Processat.* Que jo m' ho havia volgut, qu' ho tenia merescut... y ab totas sas forsas, reya.
- President.* ¿Es dona amable?
- Processat.* Es total.
- President.* ¿Lo nom que tèt?
- Processat.* Se diu Paula.
- President.* Concedeixo la paraula al ministeri fiscal.
- Fiscal.* ¿La excusa ó motiu, quín es, de no viure ab armonía?
- Processat.* Perque bregas me movía sent jo á casa lo *cinch-tres*, y...
- Fiscal.* Expliquis.
- Processat.* Ab lo permís. Es vella, mes poch honesta, vol vesti á la *tersa-sesta* lo que val *tres-hu invers-sis*.
- Fiscal.* ¿Era 'l *dos-primé invertit* lo que més lo amohinava?
- Processat.* No, senyó; 'l que rondinava de *segona-quinta* y nit.
- Fiscal.* Vosté ha dit que va arrojat; donchs bueno, després d' aixó, ¿no va aná á buscá un bastó y las hi va mesurar?
- Processat.* Cego d' ira. . jo no sé...
- Fiscal.* ¿Que li rompé una costella?
- Processat.* Aixó serán cosas d' ella, lo qu' es jo no li vaig fé.
- Fiscal.* Está contradintse en tot.
- Processat.* Li juro que so innocent.
- Fiscal.* ¿Donchs, quí fou lo delinquent?
- Processat.* Devia serho 'l garrot.
- Defensor.* ¿Quí va comensá á atacá?
- Processat.* La sogra, que ab una arpada me va fer la esgarrinxada que bèn á la vista está.
- Defensor.* ¿May van separarse?
- Processat.* Ans d' ara, á *dos-sis* vaig enjugarla.
- Defensor.* ¿Per qué va torná á ampararla?
- Processat.* Perque 'm representa mare. Fatigat lo tribunal suspén hasta l' endemá la Audiencia, per comensá la proba testifical.

P. TALLADAS.

SINONIMIA.

- ¿Que no hi fora D. Tot Guit?
- Ara tot tot ha sortit.

XANIGOTS.

TRENCA CLOSCAS.

ADELA ESPAS.

LLEYDA.

Formar ab aquestas lletras lo títol de un aplaudit drama castellá.

OCAP RASGUEFI.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7 8.—Poble de Catalunya.

1	3	7	6	2	2	1.	—	»	»	»
1	8	6	7	5	1.	—	»	»	»	»
2	2	7	8	5.	—	»	»	»	»	»
3	4	2	1.	—	»	»	»	»	»	»
2	7	5.	—	»	»	»	»	»	»	»
5	4.	—	»	»	»	»	»	»	»	»
6	4	8.	—	»	»	»	»	»	»	»
4	2	4	6.	—	»	»	»	»	»	»
1	2	6	7	6.	—	»	»	»	»	»
3	1	6	1	8	4.	—	»	»	»	»
7	5	6	1	8	1	5.	—	»	»	»
1	2	5	1	3	4	8	1.	—	»	»

LLANGOSTA.

CONVERSA.

—May dirías ahónt va á buscar lo ví la majordona, perque es més bó.

—¿Ahónt?

—No t' ho vull dir, que també hi anirías y s' acabaria més aviat.

—Diguimho, mossén Pere.

—Vaja, no m' ho fassas repetir, que ja t' ho he dit.

JOSEPH PEP Y C.^a

GEROGLIFICH.

CM p RE

VI RI

ILLS nas BOK'L

J. ALAMALIV.

LOS NOSTRES MISTAYRES.

—¿Diuhén que fa fret? Pues jo avuy fins vaig sense hermilla...
¡Me ne 'n rich de tot aixó!

¡Senyor, miiiistos de cerilla!

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.